

8. TÝDEN

1. Uvažujte tento bonus malus systém se třemi skupinami.

Skupina 1 je nejhorší a skupina 3 nejlepší. Pravděpodobnost 1 nehody je 0,05, k více nehodám během jednoho roku nedochází. Pokud řidič nahlásí nehodu posouvá se do skupiny 1 nebo v ní zůstává. Pokud nehodu během roku nenahlásí postupuje o skupinu výš nebo zůstává v nejlepší skupině. Sestavte matici pravděpodobnosti přechodu tohoto systému.

$$\begin{matrix} & \begin{matrix} 1 & 2 & 3 \end{matrix} \\ \begin{matrix} \text{nejhorší} \\ 1 \end{matrix} & \begin{pmatrix} 0,05 & 0,95 & 0 \\ 0,05 & 0 & 0,95 \\ 0 & 0,05 & 0,95 \end{pmatrix} \end{matrix}$$

0,05 je nultou v řadě 1 pro nejhorší skupinu

2. V bonusovém systému havarijního pojištění jsou 3 bonusové stupně: 0, x a 2x v procentech základního pojistného. Jestliže klient neuplatní v daném roce žádný pojistný nárok, postoupí v příštím roce o jeden stupeň či setrvá na maximálním stupni 2x%. Jestliže naopak uplatní v daném roce jeden nebo více nároků, klesne v příštím roce o jeden stupeň či setrvá na minimálním stupni 0%. Pojišťovna má stabilní kmen s 10 000 klienty: z nich 5 000 jsou "dobrých" řidičů s odhadnutou pravděpodobností bezeskončního roku 0,95 a 5 000 jsou "špatných" řidičů s odhadnutou pravděpodobností bezeskončního roku 0,75.

- a) Sestavte matice pravděpodobnosti přechodu pro obě skupiny řidičů.
- b) Odhadněte stabilizovaný počet "dobrých" a "špatných" řidičů v každém bonusovém stupni.
- c) Jaké musí být bonusy x a 2x, aby celkové pojistné od "dobrých" řidičů nepřesáhlo 90% celkového pojistného od "špatných" řidičů?
- d) Pro bonusy vypočtené v předchozím případě určete základní pojistné tak, aby celkové pojistné za jeden rok bylo 60 000 000 Kč.

a)

$\begin{matrix} \text{nejhorší} \\ 1 \end{matrix}$	DOBŘÍ ŘIDIČI
	0 x 2x
	$\begin{pmatrix} 0,05 & 0,95 & 0 \\ 0,05 & 0 & 0,95 \\ 0 & 0,05 & 0,95 \end{pmatrix}$

$\begin{matrix} \text{špatní řidiči} \\ 2x \end{matrix}$	ŠPATNÍ ŘIDIČI
	0 x 2x
	$\begin{pmatrix} 0,25 & 0,75 & 0 \\ 0,25 & 0 & 0,75 \\ 0 & 0,25 & 0,75 \end{pmatrix}$

b) stabilizované počty

$$(a_1, a_2, a_3) \cdot \begin{pmatrix} 0,05 & 0,95 & 0 \\ 0,05 & 0 & 0,95 \\ 0 & 0,05 & 0,95 \end{pmatrix} = (a_1, a_2, a_3)$$

$$\left. \begin{aligned} 0,05a_1 + 0,75a_2 + 0,25a_3 &= a_1 \\ 0,95a_1 + 0,05a_2 + 0 &= a_2 \\ 0,95a_2 + 0,95a_3 &= a_3 \\ a_1 + a_2 + a_3 &= 1 \end{aligned} \right\}$$

$$\Rightarrow (a_1, a_2, a_3) = \left(\frac{1}{381}, \frac{19}{381}, \frac{361}{381} \right), \text{ protože}$$

xuděj 5000-a:

$$= (13; 249; 4738)$$

$\uparrow$
následná skupina

SPATNÍ RIDICI:

$$(a_1, a_2, a_3) \cdot \begin{pmatrix} 0 & x & 2x \\ 0,25 & 0,75 & 0 \\ 0,25 & 0 & 0,75 \\ 0 & 0,25 & 0,75 \end{pmatrix} = (a_1, a_2, a_3)$$

$$\begin{aligned} 0,25a_1 + 0,25a_2 &= a_1 \\ 0,75a_1 + 0,75a_3 &= a_2 \\ 0,75a_2 + 0,75a_3 &= a_3 \end{aligned}$$

$$\Sigma a_i = 1$$

$$\Rightarrow \left(\frac{1}{13}, \frac{3}{13}, \frac{9}{13} \right) \Rightarrow \left(\frac{384 \text{ aby bylo 5000}}{385}, 1154, 3462 \right) \xrightarrow{\text{res. } 2x}$$

dobří

spatni'

$$P \cdot 13 + (P - P_x) 249 + (P - P_{2x}) \cdot 4738 = 0,9 \cdot [P \cdot 385 + (P - P_x) 1154 + (P - P_{2x}) 3462]$$

⋮

$$x = 0,204 \quad (\text{jde o normaci, kde } x \approx 0,204)$$

Károvín ale $x \in \{0,204; 0,5\}$.

$$d) \quad 60 \ 000 \ 000 = (384 + 13)P + (1154 + 249)(1 - 0,204) \cdot P + (3462 + 4738)P(1 - 0,404)$$

$$60 \ 000 \ 000 = P[397 + 1116,788 + 1862,6]$$

$$60 \ 000 \ 000 = 6376,388P$$

$$P = 940,97Kč$$

$$zD = 2029P + 1020P$$

$$\begin{pmatrix} 13 \\ 249 \\ 4738 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 13 \\ 249 \\ 4738 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 0 & 0,25 & 0,75 \\ 0,25 & 0 & 0,75 \\ 0,25 & 0,75 & 0 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 1 \\ 1 - 0,204 \\ 1 - 0,404 \end{pmatrix}$$